

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opraviništvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Prusaška oholost

je pognala ravno proti koncu starega leta prečuden cvet, katerega trnje se je zabodlo nam Avstrijcem v meso. Ko je namreč dunajska časnikarska družba „Concordia“ pred kratkim z banketom poslavila znanega nemškega učenjaka Holtzendorfa, oglašil se je, kakor znano, nam Slovanom slabo priljubljeni predsednik najvišjega sodniškega dvora, vitez Schmerling, in je napil žurnalistiki in Holtzendorfu, kot srčnemu branitelju grofa Arnima proti Bismarkovi železni moči. In glejte, takoj se je vzdignila v Berlinu „Provinzial-Correspondenz“, udan organ državnega kanclerja, in s tisto ošabnostjo, katera je last jedino prusaškim novinarjem, se je spravila ne samo čez viteza Schmerlinga, ampak kar čez nas Avstrijance vse, in dejala nas je na šolsko klop in nas za lase prijala, nam malo ušesa privila in nas vse takisto oklofutala.

Ko človek to vse lepo bere, misli si pač, da živimo mi Avstrijanci kje v južnej Nemčiji, kot prusaški vazali, katere je pokrila neizmerna pikelhavba, da v temi pod njo ne čutijo jeklene pesti, ki jih davi in jim sapo zapira. Ali tako daleč vendar še nismo, da bi nas s palico mlatil vsak oficijozni žurnalistični pisatelj iz Berlina, in hvala bogu, še imamo svojega vladarja, katerega prestol je uže trdno stal, ko prusaške ideje še na svetu nij bilo. Žalostno pa je vendar le, da si upa listič, ker je glasilo nemškega vsegamogočnega kanclerja, okrcati Avstrijo po prstih, kot kako velikonemško vojvodino, katere vojvoda ne vé zvečer, če jutraj vstane še z dijademom na glavi.

K srcu naj pa si to vzamejo naši Nemci in škrbasti nemškutarčiki, kateri v zvezde kujejo vse, kar diši po dragonarskeji Bismarkoveji uniformi, ter klečeplazijo in mo-

ledvajo okrog velike Nemčije, kot bi Avstrija sama ob sebi ničesar ne premogla, ter tako privadijo te Pruse in Prusake, da se vsedajo na kurulske stole, ter nam zausnice delé, če se ne obnašamo vselej spodobno, otroško, in jim ne poljubujemo z udanostjo roke. Ali še živi mej nami avstrijska zavest in upamo, da, kadar se zopet oglasi „Provinzial-Correspondenz“, da je avstrijsko časnikarstvo ne gladi z rokovicami, kakor se je sedaj zgodilo, ampak da na tako donkižoterijo pade od naše strani — kakor se spodobi — lopar.

—r.

Misli ob novem letu.

Tu na jugu Avstrije biva mali národíč. Odrezan od svojih bratov, bije osamljen boj za svoj obstanek, in za omiko in srečo. Ta národ nema vsestranskega bogatstva; nema svojih ljudskih, srednjih, in višjih šol. Temu rodu boginja prava ne meri na zlatej tehtnici. V tujem jeziku se mu ponuja pravo. Tega národa mesta in trge tuje valovje liže. Materini jezik njegov je vržen na ulico in je hlapčevski jezik zraven ošabno se noseče tujke-nemščine. Tega kakor vsacega národa najdražji zaklad, nema dovolj prilike olikati se, tega národa jezik sme oskrnjati in pačiti kdor le more pri nas. Mej tem našim národom dobiva se celo odlika, ako se na lastnega brata pljuje; mej tem národom je odpadništvo od lastne družine vstopnina mej „izbrano družino“; kar je pri družih národih najzadnje, kar človek počne, to je v malej slovenskej zemlji prvi uzor precejšnjega števila ljudij — renegatstvo — in tega národa masa je dosta še mirno jezero, na kojega površji še malo kipé valovi časovnega duha; preveč odreno skozi tisoč let, hodi naše ljudstvo še dosta le po kruhu, le po redkem vstaja mu idealno življenje. Le tu in tam hodi vrh Triglava gledat večje ozemlje. S kratka: položje našega

Slovenstva podajé več črnih nego jasnih strani.

Na lastne noge postavljen, masakriran od gori in doli, od ministra in beriča, oblegan od dveh omikanih národov, stopa mali dečko — Slovenec — na torišče zgodovine.

Mladi človek — ubožec hodi na delo. Zdravi možjani in krepke roke so njegovo vse imetje. Kdo mu bode kaj slabega voščil na pot! In tako, kdo vošči našemu národu slabega kaj, kdo mu ne vošči vsega dobrega! Kdo? Srce mi pravi, da so oni, ki mu neugodno osodo želé, posebno, če bivajo mej njim prav malo dobrega srca.

Ali kaj dé, kdo bode pazil na zlo voljo sovražnika? Pogumno na delo, več sovraga voč hvale. Bilo bi pač za naše domoljubje nevarno, ko bi včasih ne imeli pogledati na nenárodnega, dom grdečega človeka, ta je dober korektiv za domoljubje. Na delo sem rekel! Da, na vztrajno delo. Ah ljubi bog, ker pa vse nič ne izda, ker pa le tako počasi naš voz leze, ker pogled na naše razmere preveč črnogledov stvarja, ker malo veselih žarkov ne izhaja na našem obnebji!

Res je, na rožah ne ležimo, naši dispozičionalni fondi so vsi v naših malih močeh in kar je drugod včasih se videlo, da je namreč tuja vlada, tuje olikano ljudstvo, podvrženo mu inorodno ljudstvo po vladnem aparatu hitro peljalo iz plenice omike na čistetje stalo, nij pri nas videti. Naši „jerobi“ hote le konsumirati in nič producirati. Ali bodi, da je tako to vse nam nij v škodo.

Kje bi mi Slovani v Avstriji neki še bili, ko bi nas nemška in madjarska vladeželjna strast ne dušila! Jaz se usojam trditi, da bi bili intresanten predmet nemškemu jezikoslovcu ali nabiratelju sledij utopljenih na pol národov. Naša jeroba sta neumno delala. Kdor me tepe, tega se branim in če me po-

Listek.

Glava.

Glavna stvar individualne eksistencije življenja in največičastnejši del človeškega telesa je glava, naj si bode ali fizično ali idealno. Uže samo z besedo — glava zaznamljavamo osebo, in po navadi govorimo o dobrih, spačenih, prebrisanih, slabih glavah. Tudi se večidel šteje po glavah. Uže v knjigah klasičnih literatur brojimo oddelke po glavah ali poglavjih. In celo če govedino štejemo, rečemo toliko in toliko glav je bilo. Pač se na Rusovskem po dušah, in sicer samo po moških šteje, na barkah in v fabrikah uže po rokah, pri vojaci pri pešcih po bajonetih, pri kavaleriji po konjih. — „Per quod agunt homines, per idem numerantur iidem.“ Nikjer se pa

ne šteje po — možjanih, ali mislih, ker duševno le nekateri indivídui florirajo.

Pri lepej telesnej proporciji znašata po Alb. Dürerju glava in vrat 6. del cele visokosti telesa. — Glava je shramba najbolj znamenitega in važnega organa vsega trupla. Ta organ glave so možjani. A nahajajo se tudi na glavi drugi za življenje važni in zlahtni organi, na pr. dosta organov nervov etc.

Tam pa, kjer so tako zlahtni in znameniti organi za življenje, tam more biti dobra sprava za nje. Za to skrbi lepo mati natura. Iz močnih in dobro sestavljenih kostij obstoječa črepinja hrani nam naše bitje, naše možjane. Tu je velika votlina, v katerej pa razen možjanine in krvi še neko tekočino nahajamo, katera tukaj veliko rolo igra in veliko fiziologično pomembo ima.

Možjani so zaviti v tri mreže, in vsaka ima drugačno pletenino. Prva ali zgornja mreža

se zove „dura mater“. Ona se prišteva fibroznim mrenam, ona je samo kot pokostnica za črepinjo. Druga je „Arahuviea“, ona je serozna mreža. Tretja je „pia mater“, ona je v skulozna in je tista mreža, katera prav na tanko obleže možjanino, vendar se jo pa še lahko od možjanine potegne.

Mej drugo in tretjo mrežo je tista gori omenjena tekočina. Prvi, kateri je bil opozorjen na njo, bil je slavni neapolitanski zdravnik Domeniko Contagno; on je dokazal, da ako omenjena tekočina možjane obda, da tehtajo samo 2600, mej tem ko na zraku 13180 tehtajo. Po znanih fizikalčnih načelih je to; in dalje je gotovo, da ako obdaje možjanino ta tekočina je zlo olajšana cirkulacija krvi v možjanih.

„Ceteris paribus“ tehtajo možjani $\frac{1}{60}$ del človeškega trupla.

Anatomi so popisali možjane tako natanko

gosto muči, postanem v vednej branitvi jak in počasi sedem jaz na sedlo. Boj za pravo kacega národa, boj za idejo kakovi nikdar nij škodil ni temu, ni tej. Da, pravijo nekateri, mi smo prej tako mirno živeli, dokler tega národnega ravsa nij bilo. Verjamem: robovi vsi v jednej ječi. O da, tedaj ste mislili vsi le na svojo tlako in desetino in govorili ste vsi le o njih. Ali zdaj je druga. Okovi fevdalizma so prelomljeni in vsem ljudem so se vrata odprla, da volijo prosto svoje pravo. Le nam Slovencem ne? Staro izkustvo je, da národ, národa pod noge spraviti hoče in drugič nemški in magjarski národ oba plemenitaža, grofa srednjega in tudi zdajšnjega veka v dobro sezidanem gradu prav lahko imponirata premiroljubnemu selu Slovanstva. — Volk ne pusti jagnjeta.

In če bi tega ne bilo, dobiti bi si mogli kaj družega sovražnega ker národno življenje brez strastij je mirno stoječa voda in ta je smrdljiva. V strastnem potegovanju za pravo kako vežba národ svoje duševne sile in tem trdnjši je ta boj, tem lepše njegov voz drdra in čem več truda, znoja je stala pridobitev kake reči, tem ljubša nam je. S celim srcem poprimo se národ tacega v hudem boji pridobljenega prava, po hudem boji uresničene ideje in v razbeljene škornje z njim, ne pusti je. In tako je dobro, da se bijemo, dobro tudi tedaj, če bi res resnično bilo, kar nam nasprotnik in odpadnik v njihovo tolažbo pridiguje, da nam vse nič ne pomaga, ker smo premaloštevilni nasproti sosedom, kajti potem smo mi Slovenci straža drugej Jugoslaviji in biti vam čemo, ljubi sosed, prav trda kost v vašem želodcu, v katero imate dosta trudnega preževkavanja. — Staro leto je šlo mej mrtve, novo vstaja, če je kaj našemu národu želeti za novo leto, voščiti mu je veliko bojevite krvi, nič ponižnosti in veselo hojevanje na menzuro z nasprotstvom. Malo smo še pridobili; naše premoženje je še majheno, tem pridnejši bodimo, da nam nij treba stradati; delajmo, — brez dela nij jela, nij veselega novega leta.

S—c.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. januarja.

Iz **Dunaja** se lakonično brzojavlja: Govorice o ministerskej krizi se vedno bolj razširjajo. Bog daj, da bi se uresničile. Lepšega darila bi Avstrija za novo leto težko

in s tako marljivostjo, da ga nij molekila, da bi bil odšel njih očem; kaže nam to strašna literatura o možjanih. Kar se nij moglo opazovati s prostim očesom, storilo se je bolj popolnem z mikroskopom. Mikroskop je pokazal, da stoji siva ali površna možjanina iz malih zrnovih kuglic in centralna ali bela pa iz belih nitij.

Siva možjanina je posrednica hotenja, čutov, gibanja, refleksa itd.; druga bela je le vodilo omenjenih dejanj, ona je neobhodno potrebna za prvo; sicer pa bela sama ne more ne čutiti, ne impulze za gibanje dajati. — Siva možjanina je torej vir dejanja vseh čutnic ali nervov, nabiralni ali predelovalni organ mnogovrstnih vtisov.

Možjani so pravi funkcionalni organ vseh psihičnih del; one so sedež vseh psihičnih del, sedež zavesti in inteligencije, one so sedež vseh čutov itd.

dobila, nego če bi cesar poklical drugo boljšo vlado.

V **Pešti** so bila včeraj in danes posvetovanja nadaljevana mej ministri Cis- in Translejtani. Auersperg, Lasser, Pretis in Chlumetzky, vsi štirje so v Pešti. Magjari odločno zahtevajo, da bi smeli oni sami, ne le dunajska nacija na banka, delati papirnati denar, mi bi bili pa prisiljeni, jemati ga.

Vnanje države.

Iz **Hercegovine** smo mi imeli včeraj telegram iz Spljeta nam poslan, da so vstali zmagali. Dunajski „Tagblatt“ pa ima poročilo, da so bili premagani in da je Rauf-paša z živžem oskrbel dotične kule. Tudi mogoče, kajti iz Dubrovnika se nam danes brzojavlja, da je četa vnanjih prostovoljcev razpršena.

Bismarkov „Reichsanzeiger“ pravi, da nij res, da bi bili nemški in avstrijski diplomati kakove dogovore imeli zaradi članka o Schmerlingu. Kdor se zagoraja, predno je bil resno tožen, ta se po starem pregovoru sam obdolžuje.

Španjske volitve v kortese bodo 20. t. m. Nekateri časniki upajo, da bode republikanska stranka zdatne vspehe imela kar je pa vendar dvomno. Španjci so stari postali in vsled tega nepreračunljivi.

Dopisi.

Iz zilske doline na Koroškem 2. jan. [Izv. dop.] Uže dolgo časa smo čakali, kdo bode nekemu možu (?) ki se kot redni dopisovalec koroškega lista „Blätter aus Kärnten“ pod znamenjem — a. iz Ljubljane vgnjezdil in tu s pravo strditostjo teden za tednom svoj žolc nad vsem, kar je glede napredka in národne zavednosti na Kranjskem se pripetilo, po pravej steklenosti razliljal a — do 30. preteklega meseca nam nij bilo moč pozvedeti, kdo da v sosednej nam pokrajini, v katerej svoj živž dobiva, tako strastno pripoveduje grozovito popačene dogodščine na polju národnem — hvala našemu prečenjenemu „Slov. Narodu“ smo poizvedeli iz 297. številke ime one prečudne pikazni.

Zima je torej njegovo ime, šolmošter je nekje na Kranjskem in baje rodod Slovenec z Koroškega. Prvo in drugo bi ne bila nikaka sramota; pa je in to posebno za nas koroške Slovence, da je pri porodu te kukavice na naših slovenskih tleh pri prostej zibelki vihrala slovenska zastava. Rajše bi ga privoščili nemškemu Meklenburgu nego da je njegovo ime v slovenskej župi in slovenskej krstni knjigi zabilježeno. Vedeti pa bi moral ovi Zima, ki je nekdan pred gospodom velikanški pedagog, da hujskanje nij vspešno in da

Psihične dela so pa tedaj tem bolj mnogovrstna, bogatejša in izobraziljša, čem večji je volum možjanov. Ne prav veljavno je za vse slučaje, da se možjani razvijajo v primeri teži trupla dotične živali, kakor so nekateri mislili, tako na pr. ima slon v primeri težavi njegovega trupla majhene, sicer pa velike možjani, mogel bi toraj slon mej živalmi malo inteligencije imeti, ali to nij istina; slon je ena najinteligentnejših živalij, boljše, kakor pes; slon je jedina žival, katerej se lahko pripuščajjo nekatera dela, da jih samostojno natanko in gotovo opravi, na pr. on znosi sam iz barke blago, on postavi vse blago iz barke na suho, vse na svoje mesto, on položi tako, da se prav nič ne zmoči; slon prenese sam kanone čez visoke gore itd., sploh slon ravna samostojno, kakor nobena druga žival.

(Konec prih.)

je naloga učitelja ne samo podučevanje mladine temveč on ima tudi, če sploh ljubi človešto in národ, mej katerim dela in živi, starejšim biti pravi učitelj sprave in razumstva.

Odkar izhaja omenjeni list, na katerega je bil pričetkom preteklega leta tudi pisalec ovih vrstic naročen, nijmo nahajali nikjer — ne v dopisih od raznih krajev naše pokrajine, ne v raznih novicah — ne trohice hujskanja proti drugej národnosti naše dežele in list se je sploh — nij nam znano zakaj — povsem izogibal vsake natolčbe proti slovenskej strani ter bil v tem oziru precej objektivni. Jedin pa, ki je neslane svoje otrobe neprenehoma v dopisih iz Ljubljane vezal, je bil — a. Listu nečemo slavo peti, ker ga posebno kinča vodenost in praznosta ter izvanredna lastnost, da zaradi prekratih nog ne pride čez meje naše pokrajine — a vendar zamoremo reči, da nas je še precej zadovoljilo videti, da se ne vtika tako kakor „Laib. Tagblatt“ v stvari, katere predrugati mu po praznih frazah in natolčevanju nij mogoče; ali ravno zaradi preizvrstnega dopisnika iz Ljubljane, ki svojo zagrizenost čez Ljubelj meče je marsikacega naročnika mej Slovenci na Koroškem zgubil. Naročen je bil marsikdo zaradi lokalnih in provincijalnih novic, razpisov, določil itd. a vedno blebetanje gospoda šolmoštra mora s časom tudi najbolj mirno dušo razkačiti.

Svetovali bi pač možema, ki izdajeta ovi časopis in ki sta nekdan po tisku slovenskih knjig precejšnji dobiček imela, da v očigled razvoja in razširjenja ovega lista nedoločeni odpust podala pijonirju, ki srdite pušice spušča nad vse, kar je na Kranjskem dobrega in lepega. Ostane naj s svojo neslanostjo v lastnej hiši, kjer ga morda boljše poznajo in tudi zasluge njegove čislati vedo; nemške bivalce naše kronovine ne bodo njegovi spisi zanimali in mi Slovenci pa tako po národnem časopistvu poizvemo, kaj nam ljubi brati in sorojaki v Kranjskej glede napredka, duševnega razvoja in prave národne vzbujе vspešnega in koristnega počinjajo. V daljno pisanje bi mu pa nikakor ne odsvetovali; on naj piše mnogo ter potem cenjene izdelke v peč pomeče, kajti zima je brž ko ne tudi onkraj gora ljuta.

Pri nas, v našej vsestransko od mogočnih gor obdanej dolini imamo uže skoro mesec dni blizu 14—18 stopinj mraza, a snega dolej nij toliko, kakor lansko leto ob tej dobi. Kakor se čuje, prične se uže spomladi prvo delo glede uredbe in uravnanja naše Zile; kako bode delo napredovalo, smo zelo radovedni.

A kaj bomo o tej stvari premišljevali! saj imamo v državnem zboru vrlega zagovornika (!) ki se imenuje našega (?) poslanca in vstane iznad sedeža, če se po abecednej vrsti začuje ime veliko-nemško „Petrič“. Da, on sedi uže od leta 1873. v lesenjači dunajskej, odkar je po volitvenej okrožnici nam v tisočeri iztisih povedal: „folk ima aufgob, prave, pametne prebrisane može voliti, ki bodo pravice pavra varovali, nja pvačile zmenjšali in nja ston zboljšali“ — in do sedaj njegovega delovanja, njegovega truda, potenja, njegovih odsekovih zmožnostij njegove govorniške provspehe še nihče nij omenil. O, ti nehvaležni svet! Kako pač malo čislaš tvoje rešitelje, národove zagovornike!

Čudno se nam le zazdeva, da se mož, ki pri vsej svojej požrtvovalnosti in z ozirom na neuslišani trud in prospeli jedratih njegovih

govorov, katerih so bili vsi časopisi ob času zadnjega zasedanja polni, ne zagrne nad nehvaležnim ljudstvom, ter mu ne odreče daljne svoje podpore — ali njegovo blagodejno delovanje ne pozna mej in le težko bi mu bilo odreči se milemu, začasnemu bivanju na obalah modre Donave. Mimo tega mu pa naj bode v lečilo zagotovljena beseda, da le potomci vedo čislati velike zasluge velikih mož.

Poslanec državni za mesta in trge na gornje Koroškem Egger se je vsled nejednosti njegovih načel z načelimi njegovih volilcev glede predilske železnice poslanstvu odpovedal in bode nova volitev koncem tega meseca. Razni kandidatje se uže pri nas imenujejo, brž ko ne pa odpošljejo kakega Beljačana. Pri dopolnitveni volitvi v trgovsko in obrtniško komoro so se nekateri gospodje, ki hočejo v Celovcu za vso deželo diktirati za našo stran precej zmotili in so njih kandidatje na gornje Koroškem večinom propali, ter se bolj mirni ali izvedeni moške volili. Sploh se kaže mej Beljakom in Celovcem nekaka čudna rivaliteta. Mi pa, Slovenci gornje Koroške se ne moremo zanašati ne na ene, ne na druge, temveč je nam jedinstvena pot z vsemi Slovenci na Koroškem; žalibog, da smo po okrajih strašno razkosani.

Dobili smo za naše ljudske šole novega okrajnega nadzornika, nadučitelja v slovenske Bistrici v rožnej dolini, katerega delokrog je močno razširjen po rožnej, zilijske in kanalske dolini, toraj povsem mej Slovenci. Nazori in delovanje ovega nadzornika, ki je baje le rodom Slovenec, nam še nij do dobrega znano; videti pa hočemo, kaj in kako. Naše prebivalstvo je za šolo prav navdušeno in prinaša vedoma precejšnje žrtve v prozbujo narodovega izobraženja — ali materinščina se nikakor nikol ne bi smela zanemarjati, kajti le ona je podlaga drugih ved. —

Iz Ormuža 1. jan. [Izv. dop.] Za nas narodnjake ormuškega okraja imam vam denes naznanjati vesele dve novice, namreč da je znani narodnjak gosp. dr. Gršak pri predvčerajšnji volitvi v okrajnem šolskem svetu na veliko jezo nemškutarjev izvoljen za šolskega nadzornika. Nemškutarji, ki so hoteli prevarati narodnjake, so sami sebe ukani. Več o tem poročal vam bodem prihodnjič. Druga novica je, da nam je isti osnoval hranilno in posojilno združenje z omejenim poroštvom. Prvi občni onovalni zbor bode v nedeljo jutri 2. januarja. Tudi temu zavodu so najhujši nasprotniki nemškutarji, ter z vsemi sredstvi nasproti agitujejo. Ali tudi ne opravijo nič. Oglasilo se je uže blizu 50 udov, ki so znamovali nad 60 deležev po 50 glđ. Tudi o tem bi vam bolj natanko poročal ako bi vam drago bilo. (Prosimo.) Prva novica je tem važnejša ker imamo narodnjaki zdaj tudi večino v krajnem šolskem svetu, in da je to prvi zastop tu z narodno večino. Šolo mora tedaj tudi narodna postati.

Iz Materije v Istri 1. jan. [Izv. dopis.] Uže davno se je pri nas mislilo na to, kako da bi goli Kras okrasili s sadnim in gozdnim drevjem, G. Zupančič, naš župan, je uže pred par leti mislil v život spraviti svojo idejo, da bi se tu napravilo občinsko odgojevališče za sadna in gozdna drevesa. A podpore za to krasno izpeljavo mu je do denes manjkalo. Zdaj pa, ko ima Materija zistematizovano narodno učilno z učiteljem najboljše volje za narodni kongres, če se izpe-

ljati spomenuta ideja z bodočim letom. In to, rabilo se bode to odgojevališče drevesno osobito kot učilo naše narodne učilne. S tem združiti ima se tudi čebelarstvo, in to praktično po najnovejših Dzirdzonovih načelih v družbi z g. Kraljevičem, žup. namestnikom. Vse to za namer naobraženja šolske detce v prvej vrsti.

Ker je naša učilna $\frac{1}{2}$ ure od cerkve, namerava se omisliti učilničen zvon, da ne bi šolski pohod bil nereden. Tudi harmonij se ima kmalu oglasiti na učilničnem odru kot učilo za vezhanje prelepih narodnih pesnij slovenskih. Vse to pak zavisi od tukajšnjega „finančnega ministra.“

Iz Bleda 2. januarja. [Izv. dopis.] Ker vam uže zopet od pretečene jeseni, od kar so tujci naš lepi kraj zapustili, nijsem nič poročal namenil sem si denes, ker ravno denes drugi dan v novem letu oživel se je tu zopet malo in to sicer le za kratek čas. Mislili si boste bog zna kaj, a nič posebnega, samo jezero nam je ravno z novim letom zamrznilo in gladek led naredil se na celem jezeru. Denes driča se uže vse staro in mlado in marsikateri pade, da je joj, ker led je tako gladek, kakor steklo. Mraz pritiska posebno denes grozno. Neptun zapoveduje pod vodo in mrzla voda pod ledom uboga najvišjemu povelju, ter tuli, kakor še nikdar. Gotovo stori svojo dolžnost, in rekel bi še več, kajti ob kraji razpoka zemlja toplice, in v vodi stoječe ladije stiskajo se in silijo iz vode. Res grozen poveljnik Neptun nikomur ne dà prostora v vodi, jezi se pa tudi, da njegovo delo ne pusté ljudje pri miru in slabo, komaj 2 palca debelo delo pokončati mislijo. Kaznoval pak je uže prvi dan marsikatega predrznega, ter mu zaukazal, skopati se. Tako je sedaj pri nas. Vse se veseli, tudi nekaj okoličanov z dolgimi suknjami bili so uže tu, in uže prvi dan bila je dobro zastopana „Germania,“ oziroma „nemčurija,“ kajti pravi germani nijso je mogli zastopati. Prej sem omenil, da je celo jezero gladko ko steklo, a to nij res. Čudna narava uže, da ravne našim odpadencem velikomencem in visokej aristokraciji ne dopušča pravnega veselja. V okolici prej omenjenih je na ledu malo snega, kateri jim preči, da se ne morejo blizu svojih posestev radovati. Do svetih treh kraljev dan mislim, da bode uže tako trden led postal, da bode mogoče, uže z vozmi črez voziti. Vi pa Ljubljancanjo Slovenci prinesite vaše „Halifaxe“ ta dan gori in uživali bodete veseli dan, ponosno vas bode gledal beli naš velikan Triglav in rekel bode, da ga veseli, da ste tudi v tej stroki za napredek, ker bodete ameriansko iznajdbo vrlim Gorenjcem kazali. Petranova mati pak vam bodo dobro postregli.

Domače stvari.

— (Nemško gledališče v Ljubljani) še vedno visi mej nebom in zemljo, gre mu za biti in ne biti. Včeraj po polu dné so imeli kazinarji shod in so ukrepali, koliko bi se plačali, da bi se sramote rešili in bi se nemško igralo še dalje. Kaj so sklenili, ne znamo še. Gotovo je pa, da bodo morali mnogo žrtvovati, če hočejo nemško gledališče letošnje zgodnje smrti rešiti. — Da je direktor Schwabe, hud sovražnik slovenskega gledališča, faliral, kriv je on sam in krivi so tudi tisti kazinarji, kateri z sovražnosti tevtonske vedno po-

lena mečejo slovenskemu gledališču pod noge, kateri nalašč ob dnevih, kadar je slovenska predstava, napravljajo v kazini koncerte, samo za to, da bi odvrčali od obiskovanj slovenskih predstav. Vsled tega smo mi bili prisiljeni, represalije delati. Dvakrat smo v „Slovenskem Narodu“ pozvali narodne Slovence zarad te nemškutarske perfidnosti, naj ne obiskujejo, ne podpirajo nemškega gledališča. Ne sicer še vsi, ali mnogo slovenskih narodnjakov (več jih osobno poznamo) nij potem iz principa obiskovalo nemškega gledališča več. To izdà s časom! In tako je vse skupaj palo! Če bode sovražstvo do slovenskega še količkanj pokazalo se, bodimo še odločnejši! Moremo!

— („Zvona“) prva številka je včeraj došla naročnikom. Večina, če ne vse gradivo prve številke je iz peresa izdateljevega, gosp. Stritarja.

— („Zore“) lepoznavski list, ki izhaja v Mariboru v Pakkovej tiskarni, je izšla tudi prva številka letošnjega leta. Prinaša novelo Meročkov-Prostoslava, jezikoslovno drobtino „korenika i, od tod jezd, gizda“ in dr.

— („Glas“) v Gorici je nehal izhajati in priporoča „Sočo.“ Slava spravljamim goriškim duhovnikom, ki so pokazali, da v denšnjih za narodnost našo hudih časih ne gre narodove moči drobiti. Več o tem še govorimo.

— (Silvestrov večer) je bil v ljubljanskej čitalnici po starej navadi z veselico obhajan, katere se je udeležilo polna sobana občinstva. Domača godba in dobro izurjeni pevci so skrbeli za zabavo, po polu noči je bil improviziran ples.

— (Iz radovljiskega okraja) se nam piše 1. jan.: Z zadovoljnostjo smo brali, da so poslanci grajali v državnem zboru davkarske uradnike, kateri neusmiljeno davek izterjavajo in rubijo. — Ako kje take kritike zasluži, gotovo radovljiske davkarje imenujemo. Vsled rubljenj davkoplačevalec še jedno doklado več dobi za plačati.

Razne vesti.

* (Za vstajnike). Neki dunajski gravér je dobil iz vstajškega tabora naročilo za 80.000 svetinj. Te setinje naj bi imele na eni strani stavek iz kake narodne pesni na drugi strani pak geslo: „Za vero in slobodo.“ Gravér, kateri si je hotel pridobiti gotovost, je-li bode delo tudi naša vlada dovolila, šel je k policiji ter jej predložil naris. Polcija mu je pa delo prepovedala. Gravér pak bode svetinje na Angleškem delati dal.

* (Kako se Bavarec zna pomagati.) Na večer pred vpeljavo nove državne veljave prinašajo Monakovski listi sledečo pripovedko: Nekov Bavarec izrazil se je nedavno: „Od vsake vrste bavarskega denarja denem jeden komad na stran in bodem pustil potem nabrane denarje ko umrjem k sebi v trugo položiti, da me gospod bog ne bode zamenjal s Prusom.“

* (Gostilničar v Filadelfiji) se je zavezal, mej razstavo vsak dan obede napravljati za 50.000 osob, in drugi gostilničarji bodo pak skrbeli za 150.000 obedov. Jedna jedina firma je založila samo za kuretino svoto od 200.000 dolarjev in neka druga pak je naročila za 150.000 dolarjev slanine. Sedaj pa nastane vprašanje, je-li bode došlo v pravem času toliko jedcev za vse te obede?

Vabilo na naročbo.

„Slovenska knjižnica,“ zbirka izvornih in prestavljenih romanov, povestij, dram itd., začne v Ljubljani tiskom „narodne tiskarne“ po novem letu izhajati.

Prvi zvezek, nov izviren Jurčičev roman „Doktor Zober,“ izide 10. januarja in potem izide vsak mesec ali dva ali jeden velik zvezek.

Naročiti se je mogoče najmenj na prve 3—4 zvezke (znašajoče 40 tiskanih pol).

Vse gospode naročnike, nabiratelje prosimo, naj pošljejo naročnino 2 gld. za tri resp. štiri zvezke (preračunjeno po 6 kr., za dijake po 5 kr. tiskano polo), administraciji „narodne tiskarne“.

Nabiranci mej dijaki morejo poslati tudi za posamezne zvezke, za prvi po 50 krajcarjev.

Oglasiti se prosimo brž, da vemo koliko iztisov založiti, ker je prvi zvezek uže v drugej poli v tisku.

Dosedaj se je oglašilo komaj toliko naročnikov, da se bode tisk in papir plačal, tedaj se zanašamo, da bode še mnogi na novo oglasil se. Uredništvo.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-smart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoni.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Spridevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vaa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalec gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spridevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spridevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použitij nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spridevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuiten v pušicah in tabletah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunajji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vae kraje po poštnih nakaznicah ali

povzetjih. V Ljubljani Ed. Vahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (295)

Dunajska borza 4. januarja.

(Zvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	80
1860 drž. posojilo	112	—
Akcije narodne banke	885	—
Kreditne akcije	195	60
London	113	35
Napol.	9	08
C. k. cekini	5	33
Srebro	113	80

Dr. J. N. Orozel

advokat, dozdej v Šmarji pri Jelšah, odpré 3. prosenca 1876 odvetniško pisarno v

Mariboru

hišna št. 22, Graškega predmestja, in sprejme

nadomestovalnega koncipijenta in izurjenega prepisalca. (452—8)

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. **Meta Holdenis.** Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. **Kantorčica.** Roman s pogorskega zakotja, Češki spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. **Prvi poljub.** Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.
5. **Kazen.** Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Živetopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenska, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstovo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.

IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr. Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodne tiskarne“ in jih dobí po poštnem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold. 50 kr.

Lekarna Piccoli.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetovne izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenju in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začena, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čiste kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vseh notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajževi pulver, beli in rudečkast. Izključljivo iz vegetabilčnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih izlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—168)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Nove metrične mere in uteži!!

Cimentirano, najlepše izdelano po nizkej ceni.

- Železni uteži po 1/3, 1, 2, 5, 10, 20 kilo.
- Uteži z mesinka posamezni, od 1 grama do 5 kilo vsak.
- Uteži z mesinka v garniturah brez posode.
- Uteži z mesinka v posodi na 3 sorte.
- Uteži z mesinka za decimalne vage.
- Uteži z mesinka za centimentalne vage.
- Mere za tekočine, trdne in debele, s cina.
- Mere za tekočine, z belega kositarja.
- Mere za tekočine, za pivo.
- Mere za tekočine, za vino.
- Mere za suho blago z belega kositarja.
- Mere za suho blago z železnega kositarja.
- Mere za suho blago po 5, 10, 20 litrov.
- Mere za suho blago z lesa od 1 do 100 litrov.
- Mere za štrihanje.
- Mere za blago, ploščate ali četirivoglate, železne ali lesene.
- Palični metri (prej pošet) s pušpana, ribje kosti, mesinka in slonove kosti.
- Vage vsake vrste in vsake velikosti.

Stari uteži se pri kupu uračunijo.

Zaloga imenovanih mér, utežev in vag je v prodajalnici železnega blaga

Albina Sličer-ja,

v Ljubljani, na dunajske cesti št. 64. (457—2)